

POSTANOWIENIE

Dnia 2 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Błaszczyk

w sprawie **I. P.**

oskarżonej z art. 284 § 2 k.k. i inne

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 2 grudnia 2020 r., w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,

kasacji, wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego

od wyroku Sądu Okręgowego w K.

z dnia 18 września 2019 r., sygn. akt IV Ka (...)

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w O.

z dnia 7 grudnia 2018 r., sygn. akt II K (...),

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;

2. obciążyć oskarżyciela posiłkowego M. P. kosztami postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

I. P. została oskarżona o to, że:

1. dniu 24 września 2017 roku w B. woj. (...) dokonała przywłaszczenia rzeczy powierzonej w postaci samochodu osobowego marki A. o nr rej. (...) oraz czterech kół aluminiowych o łącznej wartości 16.000 złotych na szkodę M. P., tj. o przestępstwo z art 284 § 2 k.k.,
2. w dniu 24 września 2017 roku w B. woj. (...) dokonała ukrycia dokumentu w postaci dowodu rejestracyjnego, karty pojazdu, polisy ubezpieczenia OC od

- pojazdu marki A. o nr rej. (...), którymi nie miała prawa wyłącznie rozporządzać, tj. o przestępstwo z art. 276 k.k.,
3. w dniu 8 grudnia 2017 roku w B. woj. (...), w celu użycia za autentyczny podrobiła dokument w postaci „wypowiedzenia umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych”, dotyczący ubezpieczenia OC pojazdu marki A. o nr rej. (...) własności M. P., poprzez własnoręczne złożenie podpisu o treści „P.” na „wypowiedzenie umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych”, w miejscu przeznaczonym na podpis klienta, a następnie użyła tego dokumentu jako autentyczny w Agencji Ubezpieczeniowej mieszczącej się w B. przy ul. O. w celu zainicjowania procesu wypowiedzenia umowy ubezpieczenia OC, tj. o przestępstwo z art. 270 § 1 k.k.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w O. z dnia 7 grudnia 2018 r., sygn. akt II K (...) na mocy art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. i art. 1 § 2 k.k. postępowanie o czyny zarzucane oskarżonej I. P. w punktach 1 i 3 aktu oskarżenia – umorzono. Na mocy art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. uniewinniono oskarżoną I. P. od popełnienia czynu zarzucanego jej w punkcie 2 aktu oskarżenia.

Po rozpoznaniu apelacji wywiezionej przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 18 września 2019 r., sygn. akt IV Ka (...) utrzymał zaskarżone orzeczenie w mocy.

Kasację od wyroku Sądu Okręgowego wniósł pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego, który zaskarżył wyrok w całości na niekorzyść oskarżonej i zarzucił:

1. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego mające wpływ na wynik sprawy w postaci art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. polegające na bezpodstawnym i całkowitym uchyleniu się od merytorycznego rozpoznania i oceny zarzutów podniesionych w apelacji;
 2. rażące naruszenie prawa materialnego mające wpływ na wynik sprawy w postaci błędnej wykładni art. 115 § 2 k.k. i art. 1 § 2 k.k., przejawiające się na przyjęciu, że przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu zabronionego ustawowymi okolicznościami, które są brane pod uwagę:
- pozostawania przez oskarżoną w konflikcie z pokrzywdzonym wynikającym z

trwającym między stronami postępowaniem rozwodowym,

- motywy jakimi kierował się pokrzywdzony - właściciel rzeczy żądający jej wydania,
- brak wydzwisku społecznego zachowań podjętych przez oskarżoną,
- zachowanie oskarżyciela posiłkowego w trakcie postępowania sądowego,

podczas gdy okoliczności te nie stanowią ustawowych okoliczności wymienionych w art. 115 § 2 k. k. uwzględnianych w procesie oceny społecznej szkodliwości czynu zabronionego popełnionego przez sprawcę przestępstwa.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do Sądu Okręgowego w K. do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Prokurator Prokuratury Okręgowej w K. w pisemnej odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego M. P. kasacja jest oczywiście bezzasadna w rozumieniu [art. 535 § 3](#) k.p.k., zaś postępowanie sądowe w niniejszej sprawie nie jest obarczone żadnymi uchybieniami określonymi w [art. 439](#) k.p.k., jak również innymi, które należałoby zakwalifikować, jako rażące naruszenie prawa mogące mieć wpływ na treść zaskarżonego kasacją wyroku, dlatego też została ona oddalona na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, a powody jej wniesienia określa przepis [art. 523](#) k.p.k. Wzruszenie prawomocnego orzeczenia sądu odwoławczego w jej drodze możliwe jest jedynie w wypadku stwierdzenia rażącego naruszenia prawa materialnego lub procesowego, jeśli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Zasadniczo niedopuszczalne jest weryfikowanie w trybie kasacji ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę tego orzeczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2015 r., III KK 176/15, LEX nr 1770895).

Sąd Okręgowy w K. przeprowadził kontrolę instancyjną w sposób wszechstronny i wnikliwy. Uzasadnienie zaskarżonego wyroku zawiera powody rozstrzygnięcia oraz wyczerpującą argumentację, wyjaśniającą w sposób logiczny i rzeczowy, dlaczego nie podzielił zarzutu i wniosków zawartych w apelacji

pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego, nie uchybiając wymogom określonym w art. 433 § 2 k.p.k., a zarazem realizując wymagania przewidziane w [art. 457 § 3](#) k.p.k. Autor kasacji nie wskazuje, aby w tym zakresie Sąd Odwoławczy dopuścił się jakiegokolwiek uchybienia, co prowadzi do wniosku, że wniesiona kasacja ma na celu jedynie skłonienie Sądu Najwyższego do dokonania ponownej kontroli odwoławczej wyroku, a jej zarzuty skierowane są w istocie do orzeczenia Sądu pierwszej instancji.

Nie ulega wątpliwości, że zachowanie I. P. w sensie formalnym realizowało znamiona art. 284 § 2 k.k. i art. 270 § 1 k.k. Samo jednak formalne naruszenie przepisów prawa jest niewystarczające do przypisania odpowiedzialności karnej. Stosownie bowiem do definicji przestępstwa zawartej w [art. 1](#) k.k. przestępstwem jest czyn społecznie szkodliwy, zabroniony przez ustawę pod groźbą kary. Dla uznania, zatem jakiegoś czynu za przestępstwo konieczne jest wykazanie, że narusza on istotne wartości społeczne stając się przez to czynem karygodnym. Element karygodności, jako niezbędny składnik struktury przestępstwa wprowadził ustawodawca w [§ 2 art. 1](#) k.k. Karygodność wiąże się z wyższym niż znikomym stopniem społecznej szkodliwości, co z kolei stanowi rację dla sankcji karnej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2017 r., IV KK 220/17, Lex nr 2342180).

Wbrew twierdzeniom autora kasacji orzekające w przedmiotowej sprawie Sady nie pominęły żadnej z okoliczności składających się na ocenę stopnia społecznej szkodliwości czynu, wymienionych w [art. 115 § 2](#) k.k. Analiza uzasadnienia kasacji wskazuje, że jej autor kwestionuje ocenę poszczególnych okoliczności, które legły u podstaw uznania przez Sady, że relewantne zachowania I. P. nacechowane były znikomym stopniem społecznej szkodliwości. Zarzut zaś nadania poszczególnym okolicznościom z [art. 115 § 2](#) k.k. zbyt dużej lub zbyt małej rangi, w kontekście wystąpienia konkretnych uwarunkowań w jakich oskarżona przywłaszczyła powierzone auto, a także podrobiła dokument w celu użycia za autentyczny, zakwalifikować należy, jako skierowany przeciw dokonany ustaleniom faktycznym, których weryfikowanie w ramach postępowania kasacyjnego jest niedopuszczalne ([art. 523](#) k.p.k.).

Lektura uzasadnień Sądów obu instancji nie pozostawia wątpliwości, że zgodnie z dyspozycją [art. 115 § 2](#) k.p.k. Sądy te wzięły pod uwagę rodzaj i rozmiar wyrządzonej lub grożącej szkody, charakter naruszonego dobra, okoliczności popełnienia czynu, postać zamiaru i motywację sprawcy. Wszystkie te ustawowe elementy zostały jasno i przekonująco skonkretyzowane oraz ocenione w sposób kompleksowy. Wskazał, zatem Sąd Rejonowy, a następnie powołał się na te same okoliczności także i Sąd Okręgowy, że całe postępowanie w sprawie wywołane było konfliktem małżeńskim i wymagało szczególnego potraktowania i dokonania oceny zachowań stron w kontekście wskazanych okoliczności. Jak zaznaczył Sąd Okręgowy zarzucone oskarżonej czyny, jako grożące w dobro jakim jest mienie i wiarygodność dokumentów, same w sobie nie podwyższały stopnia społecznej ich szkodliwości. Szczególnie, że wbrew wywodom apelacji do powstania realnej szkody w mieniu pokrzywdzonego nie doszło, a zawarta z naruszeniem przepisów prawa umowa ubezpieczenia zawarta była na jego korzyść - korzystał bowiem z ubezpieczenia samochodu dokonanego przez oskarżoną, po zwrocie pojazdu w jego władanie (s. 9 uzasadnienia SO). W kontekście strony podmiotowej zarzucanych oskarżonej czynów Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że także i postać zamiaru w działaniu oskarżonej nie może być poczytywana na jej niekorzyść. Świadoma w prawdzie faktu, że samochód A. stanowi własność oskarżyciela posiłkowego, korzystała z niego na potrzeby opieki nad wspólnymi dziećmi stron (woziła je do szkoły, przedszkola, na zajęcia dodatkowe), a ubezpieczenie przedłużyła, będąc do tego zmuszona okolicznościami. Sąd odwoławczy wyraźnie przy tym podkreślił, że okoliczności dotyczące kwestii spraw małżeńskich stron, sprawy rozwodowej, wzajemnych animozji i pretensji, czy też posiadania, czy też nie, kochanków - są ambiwalentne dla zakresu odpowiedzialności oskarżonej (s. 10 uzasadnienia SO).

Wszystkie te elementy należą do ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę wyroku Sądu Rejonowego, a następnie utrzymującego w mocy to orzeczenie wyroku Sądu Okręgowego. Co do ich rzeczywistego wystąpienia autor kasacji prezentował stanowisko odmienne, zapominając, że same ustalenia faktyczne nie podlegają kontroli kasacyjnej. Wywody pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego, zarzucające rażące naruszenie wskazanych w skardze przepisów

procedury karnej, w gruncie rzeczy - jak słusznie zauważył w odpowiedzi prokurator - stanowią *de facto* powtórzenie zarzutów apelacyjnych kwestionujących poczynione w sprawie ustalenia faktyczne, na które Sąd Okręgowy w sposób poprawny odpowiedział.

Uznając w związku z powyższym, że kasacja pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego sprowadza się w istocie do zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych, należało orzec jak w dyspozytywnej części postanowienia, oddalając kasację w formule kwalifikowanej.

O kosztach sądowych postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie [art. 636 § 1](#) k.p.k. w zw. z [art. 637a](#) k.p.k., [art. 640 § 1](#) k.p.k. i w zw. z [art. 518](#) k.p.k., obciążając nimi oskarżyciela posiłkowego.